

Âkif'e Saygı

8 1.90

Ersoy

77-58266

Âkif'i Kur'an karşıtı olarak tanıtan yazar; Âkif'in Mısır'a gidişine kadar Müslüman olduğunu ve Mısır'a devrimler dolayısı ile "kaçtığını" kabul ediyor.

Belirli bir dünya görüşüne bağlı olan şairler anılırken, O'nu içtenlikle bağlandığı dünya görüşünden koparmak ve O'na düşman göstermek, mesela "J.S. Bach, hızlı bir heavy metalci idi" demekten farkısızdır. Şairlerin dünya görüşleri hakkında toplumdaki belirlenen yargılara aykırı bir görüş ileri sürerler, bunun için kesin deliller getirebilmelidirler. Başlıca delil de bizzat şairin sözleri, şiirleri, yaşayış biçimidir.

Cumhuriyet'in 27 Aralık 1989 tarihli sayısında "Mehmet Âkif Ersoy Üzerine" başlıklı bir yazı yayımlandı. Yazar bir yandan "Âkif'in devrimlere karşı olduğu için Mısır'a kaçtığı söylentisinde gerçek payı" olduğunu söylerken, diğer yandan, yazısını şöyle bağlamak-tadır: "Âkif'in büyük emeklerle yaptığı Kur'an çevirisini yayımlayıp ortadan kaldırmasını, içeriğini akıl ve bilimle bağdaştırmamasına bağlayabiliriz."

Yazar kendi seçimi ile "Kur'an-ı Kerim'in içeriğini akıl ve bilimle bağdaşmaz" bulabilir, fakat Âkif'in ölüm yıldönümünde kendi görüşünü Âkif'e yamamak, Âkif'i saygı ile anmak değildir. Eminim ki Âkif böyle anılmak-tansa hiç anılmamayı tercih ederdi.

Nâzım Hikmet; "Memleketimden İnsan Manzaraları"nda, Darülmualimin mezunu Nurettin Eşfak'ın dilinden, Âkif için Âkif inanmış adam"der. (Adam Yayınları basısı, S.230) Doğrusu da budur. Buna karşılık, aynı yargısı mesela Nâzım Hikmet için ifade edebilmek, kesin ve mantıklı delil gerektirir. 1921

yılındaki Nâzım Hikmet için bu yargı doğrudur. (bkz: Ağa Camii şiiri, Adam Yayınları, 8 İlk Şiirler, S. 115) "Ben de müridimim işte Mevlana!" diyen Nâzım için de doğrudur. (s. 100), Ancak kırk yıl kadar sonra "Mısırlı kardeş"e "köylerimde Kelâm-ı Kadîm okunuyor / senin dilinle" dediği için (bkz: Adam Yayınları, Yeni Şiirler, 6, s. 85) Nâzım'ı "büyük İslam Şairi" olarak tanıtmak bilimsel dürüst-lüğe uymaz. Âkif'i "Kur'an düşmanı" olarak göstermek de aynı derecede yanlışır. Üstelik, 1962'deki Nâzım, 1920'de "ben de müridimim işte Mevlana" diyen Nâzım'a çok yaklaşan mısralar söylemiştir: Her yerde var olan Tanrı / Toprakta, taşa, tunçta, tuvalde, çelikte ve plastikte / ve bestecisi sayılarda ve satırlarda ulu uyumların. (Son Şiirleri, 8, s.152) imdi, ben bu mısralar dolayısı ile Nâzım Hikmet'i bir "vahdet-i vücud şairi" olarak tanıtabilir miyim?

Âkif'i Kur'an karşıtı olarak tanıtan yazar; Âkif'in Mısır'a gidişine kadar Müslüman olduğunu ve Mısır'a devrimler dolayısı ile "kaçtığını" kabul ediyor. Şu halde Âkif; çeviri işine başlayıncaya kadar Kur'an-ı Kerim'i okumadı da, ilk kez gördüğü bir polis romanını çevirmeye kalkışır gibi, çeviriyi bitirdikten sonra mı "içeriğinin akıl ve bilimle bağdaşmaz" olduğunu tespit etti? Bunu gösteren tek bir satır, hatta tek bir dedikodu bile olmaksızın, bir edebiyat öğretmeni nasıl olur da böyle bir yargıya ulaşabilir? Yoksa edebiyat alanının da "Karakuşları" mı var?

"Doğrudan doğruya Kur'an'dan alıp ilhâmı/Asrın idrâkine söyletmeliyiz İslâm'ı" diyen Âkif; Birinci Dünya Savaşı sırasında bu inanç ve görüşte iken (bkz: Safahat 6) daha sonra dünya görüşünü değiştirecek bir şey mi yazmış veya söylemiştir? O milli mücadele sırasında da Ankara'da idi ve "Mâdâm ki Hakk'ın bize vaadettiği hakır/Sark'ın ezeli fecri yakındır doğacaktır" diyordu. (Safahat, 7 LXXVI) "Bu ezanlarki şahadeleri dinin temeli diyordu. (İstiklâl Şiiri) Mısır'da iken de vefatından kısa bir süre önceki son İstanbul döneminde de aynı "İman" ile dir. Herkes bilir ki Âkif'in Kur'an-ı Kerim çevirisini ortaya çıkarmaması Kur'an-ı Kerim'e olan engin sevgi ve saygısı dolayısı ile dir. (Bu konuda bkz: Emin Erişirgil, İslamcı Bir Şairin Romanı, yayına hazırlayanlar A. Kazancıgil / C. Alpar, İş Bankası Yayını, 1986, s.393) Âkif'in bu konuda vardığı son hüküm şu olmuştur: Kur'an-ı tercüme etmek için insan ya çok âlim olmalı ya çok cahil. (M. Cemal, M. Âkif, İş Bankası Yayını, 1986, s. 198)

Âkif'i, Kur'an-ı Kerim karşıtı olarak göstermek üç bakımdan hatalı bir davranıştır: Herşeyden önce bu Âkif'e akılsızlık isnat etmek demektir. İkinci olarak ömrünün sonuna kadar tam aksine yazdığı ve söylediği için Âkif'e içtensizlik ve münafıklık isnat etmek demektir. Üçüncü ve en önemlisi de yanlışır, böyle bir şey yoktur.

Âkif'in; ölüm yıldönümünde gerçek yüzü ile anılmasını isterdim. Bu yazı vesilesi ile O'nu gerçekten seven bizler, O'nu saygı ve rahmetle analım.

Prof. Dr. HÜSEYİN HATEMİ

Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 3 1 8 2 6 0 0 6 *